

Metsä

Tieto

Osaaminen

METLA

Hyvinvointi

Puukauppatilaston uudistukset

Martti Aarne, Metla

Puumarkkinatyöryhmä 6.9.2013

Tavoitteet

- Puukauppatilaston kattavuutta ja luotettavuutta parannetaan laajentamalla nykyistä tiedonkeruuta (Metsäteollisuus ry) myös Suomen Sahat ry:n jäsenyritysten puukauppoihin ja metsänhoitoyhdistysten toimituspuuhun.
- Käynnistetään Energiapuun kauppa -tilasto.
- Läpinäkyvä, kattava ja laadukas tilastotieto parantaa puumarkkinoiden toimintaedellytyksiä.

Nykytilanne

- Metla on valmis tuottamaan uudistettua puukauppatilastoa. Tiedonsiirron ja tilaston laskennan tekniset ratkaisut on toteutettu.
- Merkittävimmät Metsäteollisuus ry:n ulkopuoliset Suomen Sahat ry:n jäsenyritykset mukana tiedonkeruussa (kattavuus, ainespuu: n. 83 % → n. 90 %)
- Metsänhoitoyhdistysten toimituspuu mukaan myöhemmin, kun metsänhoitoyhdistysten tietojärjestelmiä päivitetään.

Tilaston laatiminen

- Metry:n tiedot tulevat Metlaan aggregoituina, sahojen tietoja Metla kerää yrityskohtaisesti.
- Tilastotiedot tuotetaan yhdistämällä Metry:n ja yksittäisten sahojen tiedot.
- Metlan näkemys: hintatiedot ovat ykkösasia puukauppatilastoinnissa. Hinnat puukauppamäärillä painotettuja keskihintoja.
- Määrätietoja ei suurenneta, joten ne eivät kuvaa yksityismetsien puukaupan kokonaisvolyymiä, vaan tilastoon tietoja toimittavien yritysten puukauppaa.

Yleistä tietosuojasta

- Tietoja toimittavia Metry:n ulkopuolisia yrityksiä on vähän. Ne ovat yleensä pienempiä mutta alueellisesti merkittäviä puukaupan toimijoita.
- Tilastossa monta luokittelijaa (puutavaralajit, hinta-alueet, kauppatavat, hakkuutavat), jolloin yksittäiseen julkaistavaan tilastosoluun voi tulla vähän havaintoja.
- **Lähtökohta: Tilaston mistään solusta ei saa pystyä päättelemään yksittäisen yrityksen tietoja.**
- Metry:n toimittama tieto perustuu useisiin yrityksiin, jolloin ei ole vaaraa yksittäisen yrityksen tietojen paljastumisesta.
- Yksittäisten sahojen osalta pitää salauksin huolehtia siitä, etteivät yrityskohtaiset tiedot paljastu yhdistetyistä tiedoista.
- **Kriteerinä kynnyisarvo: Julkaistavan tilastosolun pitää perustua vähintään kolmen ilmoittajan tietoihin.**

Salauksen perustelut

- Tilastoja laativaa viranomaista sitoo Tilastolaki (10 §: Tietojen käsittelyssä noudatettavat periaatteet)
- Lisäksi Tilastokeskus ohjeistaa taulukkomuotoisen yritystiedon suojaamista. Näitä periaatteita noudattavat kaikki Suomen virallisen tilaston tuottajat.
- Tilastokeskuksen lausunnon mukaan yksittäisen tilastosolun tiedot on suojattava niin, että yksittäistä yritystä koskeva tieto ei ole tarkasti laskettavissa tai pääteltävissä.
- Myöskään puukauppatilaston tiedonantajien luettelo tai lukumäärää ei tule tietosuojasyistä julkaista.

Salauksen menettelytavat

- Salataan sekä hinta- että määrätieto aina, kun tilastosolussa on vähemmän kuin kolme ilmoittajaa.
 - Kun Metry:n välittämä tieto on aggregaatti yrityskohtaisista tiedoista, sääntöä tulkitaan seuraavasti:
 - Solussa Metry:n tieto ja vähintään kahden muun tiedot, **ei salaustarvetta**.
 - Solussa Metry:n tieto ja yhden muun tieto, **julkaistavissa pelkkä Metry:n tieto, sillä yksittäisen sahan tietoa ei saa pystyä päättelemään**.
 - Solussa vain Metry:n tieto, **ei salaustarvetta, sillä tieto on valmiiksi aggregaatti**.
 - Solussa vain yhden tai kahden yksittäisen sahan tiedot, eikä lainkaan Metry:n tietoa, **solu salattava aina**.
- Salatut tiedot lasketaan mukaan niihin rivi- ja sarakesummiin, joihin se on tietosuojaan puitteissa mahdollista.
- Salattaessa on huolehdittava aina siitä, ettei rivi- tai sarakesummien avulla pysty päättelemään salattuja yritystietoja.
- Koko maan puutavaralajeittaiset tiedot esitetään aina.

Aika ottaa seuraava askel!

- Puukauppatilaston uudistamista on valmisteltu pitkään, ja sen eteen on tehty paljon työtä.
- Jos laajennuksen 1. vaihetta ei nyt toteuteta, tehty työ ja sahojen hankkimat ohjelmistopäivitykset uhkaavat valua hukkaan.
- Metsänhoitoyhdistysten toimituspuun mukaan saaminen on laajennuksen 2. vaihe.
- Myös energiapuun kauppaa käsittelevä tilasto tulisi käynnistää välittömästi. Tilasto olisi tärkeä energiapuukaupan osapuolille.

Energiapuun kauppa

- Periaatteet sovittu (Puumarkkinatyöryhmä, ohjausryhmä)
- Ensimmäiselle jaksolle (I/2013) kerätty aineisto:
 - Metry:llä kerättyinä jäsentensä tiedot, ei vielä toimitettu Metlaan
 - Lisäksi Metla on saanut tietoja noin 10 yritykseltä/ metsänhoitoyhdistykseltä.
- **Metla on valmis laskemaan ja julkaisemaan I/2013 tilaston.**

Seuraavaksi voidaan jatkaa tiedonkeruuta → II ja III/2013

- Uusia 'keskisuuria' tulee mukaan tilaston käynnistyttyä
- Tulevaisuudessa aineistoon myös yhdistysten toimituspuu kattavammin ja pienet toimijat otannalla

metsä

METLA

TIETO

hyvinvointi

osaaminen

Kiitos

